

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De clericis coniugatis. Titulus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

ledictionem, d. c. si qui 81. distinct. Idem obtinet, quando constat de fornicatione ex euidencia facti, ita quod nullam habeat dubitationem, sicut videmus in pluribus clericis, qui tenent ita publice Concubinas sicut vxores, & publice nutriunt filios, d. c. vestra in fin. gloss. in d. c. tua nos, in verb. ex euidencia hoc tit. c. manifesta 2. quest. 1. gloss. in c. Michael de filiis prob. in verb. constuerit, & Can. Ratio præmissorum est, vt peccandi licentia cæteris clericis auferatur, & huiusmodi ad pœnitentiæ fructum tñahantur; neque enim potest aliquis, quantumcumque pollutus fuerit, diuina polluere Sacramenta, quæ purgatoria cunctarum contagionum existunt; d. c. vestra in princ. in vers. item aliud, cap. prætor ad hoc 32. dist. cap. Christus, & cap. seq. 1. quest. 1. Pan. in cap. 1. sub numer. 4. circa princip. de sibi smat. Si vero fornicatio non habet operis euidenciam, sed potest probabiliter tergiuersari, quia Concubina habitat cum matre clerici, & dicit ipsam pedilequam matris, vel quid simile, tunc requiritur monitio clerici, & eius contemptus, vt quis possit habere indubitam scientiam de concubinato, & enim euitare in diuinis, cum clericus possit habere excusationem, d. cap. si qui in verb. si qui vero in peccato suo perseverare malo erit c. 81. dist. c. nullus, & cap. seq. in verb. indubitauer 32. dist. Panor. in d. c. vestra n. 5. & 6. & ibi Zab. in 6. oppos. & ibi Can.

De clericis coniugatis.

Titulus III.

S V M M A R I A.

- 1 Clerici in subdiaconatu & alijs superioribus ordinibus constituti si vxores acceperint nesciuntur coguntur eas dimittere & ipso facto perdunt beneficia.
- 2 Clerici infra subdiaconatus ordinem constituti

coguntur ad retinendas vxores, sed beneficia pensiones, & administrationes ecclesiasticæ ipso iure vacant.

- 3 Nec deinceps matrimonio durante ad beneficia vel sacros ordines admittuntur.
- 4 Inuiti non coguntur portare tonsuram aut habitum clericalem.
- 5 Coniugatus qui contraxit cum virgine & vnica & volens desert tonsuram & vestes clericales & alicuius ecclesiæ seruitio est deputatus gaudet privilegio canonis si quis suadente 17. quest. 4. & quod pro aliquo crimine non possit trahi ad iudicium seculare.
- 6 In eccl. sia orientali clerici in minoribus ordinibus contrahebunt matrimonia & in superioribus ordinibus viuunt matrimonio iam contracto.
Post susceptum sacrum ordinem non possunt contrahere matrimonium.
- 7 Clericus miles & saua exercens perdit priuilegia clericorum.

Superiori titulo dictum est, de cohabitatione clericorum, & mulierum illicita, nunc subiicit de licita clericorum & mulierum cohabitatione: nam ꝑ clericis in subdiaconatu, & alijs superioribus ordinibus constituti, si vxores accepisse nolentur, coguntur eas dimittere, & pœnitentiam agere de commisso, cap. 1. hoc tit. cap. presbyterum 28. distinct. & ipso facto perdunt beneficia obienta: Late Panor. in d. c. 1. I fra ꝑ sub diaconatus ordinem constituti coguntur ad retinendas vxores, sed beneficia eorum antea obienta per contractum matrimonij per verba de præsentipso iure vacant, d. c. 1. & ibi gl. 1. & Can. c. quod te c. diuersis c. cum de eorem hoc tit. ac etiam pensiones, quæ eis fuerunt assignatæ vt clericis, Cas. decis. 2. nu. 4. de except. Pus. decis. 449. lib. 2. contra Sarnens. in reg. de annor. quest. 21. & qualibet administratione

strationes ecclesiasticæ, Panorm. in c. sane nu.
 2. hoc tit. Cas. decis. 3. num. 4. & 5. de prob. nec ea
 recuperant, etiam si sponſo per verba de
 præſenti ante carnalem copulam ingredi-
 antur monasterium, Panorm. in d. c. r. num. 6.
 sane si ecclesiis, quibus intitulati fuerunt, de
 possessionibus, aut aliis bonis aliqua con-
 tulerunt, cum ab earum ecclesiarum mini-
 ſterio fuerint, & beneficio amoti, ad ipsos
 recta via debent absque contradictione
 redire, c. quod à te & ibi gloss. fin. & Can. hoc
 3 titulo. nec deinceps matrimonio ꝑ durante
 ad ecclesiastica beneficia, vel sacros ordi-
 nes, aut administrationes ecclesiasticas ad-
 mittuntur, c. 2. c. decorem hoc tit. quia cythara
 cum psalterio male concordant, cum vir
 cogitet, quomodo placere possit vxori, & i-
 deo minus quæ Dei sunt valeat cogitare,
 cum quasi diuisus in duo plenam sui non ha-
 beat potestatem, c. diuersis hoc titulo. Imo col-
 latis postea beneficiis per episcopos, appel-
 latione remota, sunt priuandi, quia per sa-
 les terum ecclesiasticarum substantia solet
 petire, c. de siracusana 28. distinc. nisi forsan ta-
 libus episcopus scienter contulerit benefi-
 cia, quibus eos non per episcopum confe-
 rentem, sed per superiorem conuenit spo-
 liari, d. c. diuersis in fin. & ibi gl. pen. & fin. Inuiti
 4 non ꝑ coguntur portare tonsuram, aut ha-
 bitum clericalem, nec gaudere possunt pri-
 uilegio clericali in persona, vel rebus, aut
 delegari iudices in causis spiritualibus, c. io. c.
 ex par. tua c. fin. hoc tit. cap. vnico eod. in 6. in fine.
 quia cum eos oporteat sæcularibus negotiis
 immisceri, tonsura ipsorum in ministerii cle-
 ricalis vituperium redundaret, d. c. laannes in
 5 fin. sed si clericus infra subdiaconatus ꝑ ordi-
 nem constitutus, & coniugatus contraxit
 cum virgine, & vnica, & volens deferre ton-
 suram, & vestes clericales, ac iuxta Conci-
 lium Tridentinum aliculus ecclesiæ serui-

tio, vel ministerio ab episcopo deputatus
 eidem ecclesiæ seruiat, & ministrat, solum
 gaudet duobus ex tot priuilegiis clericali or-
 dini concessis, non obstantibus specialibus
 priuilegijs, & consuetudine immemorabili
 contrariis, quæ per Concilium Tridentinũ
 tolluntur, scilicet priuilegio, si quis suprademo
 17. quest. 4. & quod pro aliquo crimine non
 possunt trahi criminaliter, aut ciuilitè
 ad iudicium sæculare; nec iudex sæcula-
 ris prætextu cuiusque excessus potest eum
 punire pecunialiter, aut personaliter: d. c. v-
 nico hoc tit. in 6. c. nullus primo §. in clericis §. 23.
 Io. Andr. in d. c. vnico in glo. super verbo in cateris,
 & Anch. in 6. not. ab. In orientali ꝑ ecclesia, cle-
 6 rici in minoribus ordinibus constituti con-
 trahunt matrimonia, & in superioribus or-
 dinibus vtuntur matrimonio iam contra-
 cto, ac filij ex eo nota licitè inter Latinos pro-
 mouentur ad sacros ordines, & dignitates
 ecclesiasticas, c. cum olim. hoc tit. gl. 1. in c. Dia-
 ni 28. dist. c. noua c. fin. 31. dist. sed Græco in sa-
 cris ordinibus constituto, & vxorato, si ma-
 trimonio contracto vti voluerit, non est
 conferenda ecclesia, aut beneficium eccle-
 siasticum inter Latinos, ne variis tribus coin-
 quinetur honestas ecclesiæ, c. cum secundum de
 temp. ord. & qual ord. Panorm. in d. c. cum o-
 lim. num. 2. post susceptum sacrum ordinem
 clerici etiam in orientali ecclesia non pos-
 sunt contrahere matrimonium, c. cum in præ-
 terito 84. dist. & ibi post gl. Can. c. de siracusana,
 & ibi gl. in verbo suscepit, & Can. 28. dist. Co-
 uarr. in epit. 4. lib. decret. 2. par. c. 6. §. 3. sub nu. 1.
 Clericus in minoribus factus ꝑ miles, & ex-
 7 cecens sæua, ipso facto perdit omnia priui-
 legia Clericorum, c. fin. hoc tit. & ibi Pa-
 norm. num. 1. c. si quis post, & ibi gl.
 52. dist. c. præſens & ibi gl. 1.
 2. quest. 3.

De clericis non residentibus in Ecclesia,
vel Præbenda.

Titulus IIII.

S V M M A R I A.

- 1 Residentia est personalis solutio proprii officij in proprio beneficio.
- 2 Residentia }
Interessentia } quomodo differunt.
- 3 Clericus tenetur residere in ecclesia sua vel beneficio in quo est titulus.
- 4 Ecclesia contra clericum petentem fructus beneficij potest excipere et non fecerit residentiam.
- 5 Tertius autem opponere non potest nisi quando cum non residentia concurrat priuatio tituli ipso iure.
- 6 Episcopi & his superiores ex quibus causis possint abesse à suis ecclesijs.
- 7 Episcoporum non residentium poena, & qualiter liceat eis abesse ad bimestre.
- 8 Beneficiorum in cathedrâ vel collegiatis ecclesijs non residentium poena & quanto tempore liceat eis quolibet anno abesse.
- 9 Beneficia simplicia quæ dantur in titulum iure communi requirunt residentiam & ea obriuentes non possunt abesse sine prælati sui licentia.
- 10 De consuetudine generali non requirunt residentiam.
- 11 Laici quibus diebus non possunt abesse à parochia.
- 12 Dispensatus ad plura beneficia incompatibilia non censetur dispensatus super residentia vtriusque beneficij sed in vno tenetur personaliter residere & in altero per substitutum deseruire.
- 13 Dispensatus super pluralitate plurium incompatibilium an percipiat fructus in absentia.
- 14 Dispensatus de non residendo an & quando recipiat fructus beneficij.
- 15 Quinam concedant indulta de non residendo.
- 16 Indultum de fructibus in absentia percipientis debet facere mentionem de indulto præcedente pendente seu finito.
- 17 Non capit distributiones quotidianas neque tertiam partem præbende quæ ex decreto Concilij Tridentini conuersa fuit in distributiones quotidianas.
- 18 Distributiones quotidiana danda sunt illis qui statuto horo diuinis in ecclesia interfuerunt.
- 19 Qui aliter eas receperint tenentur ad earum restitutionem.
- 20 Distributiones quæ absentibus subtracta eis non fuerunt soluta quibus accrescant.
- 21 Censentur distributiones si in solutione earum habetur ratio ad singulas horas.
- 22 Tertia pars fructuum & quarumcunque obventionum in cathedralibus & collegiatis ecclesijs in distributiones quotidianas debent conuerteri, vbi vel nulla vel sunt tenues.
- 23 Duplices distributiones non debentur vni habenti plura beneficia in eadem ecclesia.
- 24 Indultum de percipiendis fructibus in absentia quomodo tollatur.
- 25 Absens certis casibus habetur pro præsentem & residente, qui hic enumerantur quinque.
- 26 Habens indultum vt possit percipere fructus in absentia non habetur pro præsentem quoad alios effectus.
- 27 Absens certis casibus habetur nedum pro præsentem & residente, sed etiam interessente qui hic enumerantur septem.
- 28 Capitulum non potest statuto aut alias habitare absentem vt laetetur distributiones.
- 29 Absens à beneficio requirente residentiam & non habente curam animarum quomodo compellatur ad residendum.
- 30 Quid iuris si beneficium habeat curam animarum.